

Základní škola Nové Město na Moravě, Leandra Čecha 860, okres Žďár nad Sázavou

Koncepce rozvoje a řízení školy pro období 2020 – 2026

Ve Žďáře nad Sázavou dne 24.4.2020

Vypracoval: Mgr. Tomáš Augustýn, Ph.D.

Vyhodnocení stávajícího stavu

Pro hodnocení školy použijí prvky SWOT analýzy.

Silné stránky školy

- Prostorové vybavení školy (dostatek učeben, jídelna, sportoviště, dvůr, postupná rekonstrukce prostor)
- Materiální vybavení školy, dostatek pomůcek
- Celková aktivita školy
- Školní klub
- Sportovní zaměření školy
- Třídy s rozšířenou výukou jazyků
- Daltonská výuka
- Speciální pedagog
- Systém DVPP

Slabé stránky školy

- Kolektivní sporty

Ohrožení

- Kolísání počtu žáků a tím počtu tříd
- Ekonomický vývoj v ČR
- Změny klimatu
- Další virová pandemie

Příležitosti

- Rozšíření nabídky druhého cizího jazyka (francouzský, španělský nebo italský)
- Posílení environmentálních aktivit v rámci programu Ekoškola
- Vzájemné hospitace pedagogů
- Podpora a prezentace uměleckého nadání žáků

Škola disponuje dobrým zázemím pro výuku, je aktivní v mnoha směrech, spolupracuje s místními subjekty, poskytuje kvalitní vzdělávání jak na hlavním pracovišti, tak na pracovišti v Pohledci. Pro identifikaci slabých stránek a rezerv je nutná důkladná znalost školy zevnitř. Hlavní příležitosti vidím v rozšířené nabídce druhého cizího jazyka, posílení environmentálních aktivit, ve vzájemném vzdělávání pedagogů (např. vzájemné hospitace) a také v podpoře a zejména prezentaci nejen sportovních úspěchů školy.

Motivace k přihlášení do konkurzu

V rozhodnutí přihlášení do konkurzu se u mne pojí dvě hlediska, profesní i soukromé. Na škole se mi líbí především její silné stránky: podpora sportu, jazyků a environmentální výchovy. Zejména pro další rozvoj sportu mohu být s ohledem na své bohaté zkušenosti velkým přínosem. Jazykové vzdělávání jsem vždy považoval za jedno z klíčových a věnoval mu velkou pozornost i ve svém stávajícím pracovišti v Novém Veselí. Tím se dostávám ke třetí oblasti, environmentálnímu vzdělávání, které je se sportem nejsilnější stránkou této školy, mám hluboké environmentální cítění a veškeré aktivity jsem podporoval. Ze soukromého hlediska je Novoměstsko pro nás ideálním místem, kde bychom se chtěli usadit.

Učební plány, výuka

Nejviditelnější oblastí školy je oblast sportovní. Nové Město je známé jako středisko individuálních sportů zimních (běžecké lyžování, biatlon) a letních (atletika, lezení). Veškeré tyto aktivity je třeba nadále rozvíjet a rád bych rozšířil také nabídku kolektivních sportů, zejména házenou, která je mojí celoživotní vášní.

Škola má třídy s rozšířenou výukou jazyků, domnívám se, že se důraz na tuto oblast může ještě více prohloubit. Hlavním komunikačním jazykem ve světě je anglický jazyk. Pro podporu a motivaci jeho rozvoje bych rád realizoval výměnný pobyt nebo výjezd do zahraničí, nejlépe do anglicky mluvící země. Rád bych také více projektů zaměřených na anglický jazyk (Edison, CLIL, projektové dny). Další oblastí jazykového vzdělávání je druhý cizí jazyk. Na Vysočině je vysoká koncentrace německých a rakouských firem, proto by měla být hlavní orientace na jazyk německý. Nicméně nabídku druhého cizího jazyka by bylo dobré ještě rozšířit také na některý románský jazyk (francouzština, španělština, italština).

Hrozba změn klimatu, v naší oblasti zejména alarmující sucho a vymírání lesů, jasně ukazují na důležitost environmentálního vzdělávání. Díky bohatým zkušenostem z realizací aktivit ve stávajícím působišti můžeme najít další příležitosti pro prohloubení této oblasti, jak v klíčovém předmětu přírodověda, tak v dalších předmětech, posilování mezipředmětových vztahů a průřezových témat s ekologií, spolupráce s další školou, učení venku, posílení úlohy ekotýmu, hlubší spolupráce se SEV Chaloupky, záchrannou stanicí Pasička, Akademií věd atd.

Dnešní doba je někdy nazývána dobou informační. Dostupnost různých informací nebyla taková, jako je dnes. V jakémkoliv oboru narůstá potřeba umět pracovat s textem a kriticky tento text posoudit. Proto je důležité zaměřovat se na čtenářskou gramotnost a kritické myšlení. Zvyšovat kvalitu v těchto dvou oblastech může vzdělávání všech učitelů a používání přiměřené a promyšlené práce s textem i v jiných předmětech, než je český jazyk.

V koncentraci na učivo se někdy zapomíná na klíčové kompetence. Jejich rozvoj považuji ve vzdělávacím procesu za klíčový, také vývoj pracovního trhu ukazuje, že jsou více a více důležité měkké dovednosti než tvrdé. Právě měkké dovednosti rozvíjíme prostřednictvím kompetencí – samostatnost, řešení problému atd.

Často slyšíme z různých stran kritiku frontální výuky, jejíž podíl obvykle narůstá s věkem žáků. Tato kritika je oprávněná částečně, frontální výuka má své místo, správně použita je

vysoce efektivní. Neměla by však být silně dominující metodou, proto je potřeba podporovat i metody další, například metody aktivního učení, projektové vyučování, práci ve dvojicích a skupinách. Ve škole funguje vzdělávání alternativou Dalton. I z něj mohou další učitelé čerpat, proto je potřeba posílit přenos dobré praxe mezi učiteli, zejména z Daltonského vzdělávání. Rád bych na škole také hledal možnosti k dalším alternativním metodám, z nichž je mi nejbližší Montessori.

Vyučování musí být také praktické. Kromě použitých metod ve výuce přímo ve škole může být velmi přínosná návštěva různých firem (např. Kástle Ski, Medin) a organizací (např. Domov pro seniory, Horácká galerie) v Novém Městě a jeho okolí. Žáci zde zjišťují, jak funguje trh práce, proč se učí, na co se ve škole připravují, mohou si některé činnosti vyzkoušet a získávají vztah k regionu.

Nezapomenutelnou úlohou školy je také dodržování podmínek rovného přístupu, ale zároveň individualizace a podpora žáků se specifickými potřebami. Tyto zdánlivě protichůdné principy musejí jít ruku v ruce. Každý žák by měl být výukou, přístupem učitelů i možnostmi (zájmové aktivity, soutěže) dostatečně podporován. Právě v míře podpory podle mne spočívá rovný přístup. S nadaným žákem musíme pracovat jinak než například se žákem se sníženým intelektem, ale podporovat musíme oba. Škola by měla umět najít silné stránky žáků a na nich stavět při jejich rozvoji a vzdělávání.

Škola musí být také místem, kde je prostor pro iniciativu a tvořivost žáků. Iniciativnost žáků musí být vnímána pozitivně, bohužel je ve školách někdy naopak potlačována. Dobrým nástrojem je fungování školního parlamentu, ekotýmu, zájmového vzdělávání atd. Zájmové vzdělání bývá někdy vnímáno jako vedlejší činnost školy, ale pro mne je její nezbytnou součástí právě kvůli podpoře zájmu, nadání a kreativity žáků.

Pedagogický sbor

Hlavním cílem školy je působení na žáka. Ten by měl dostávat co možná největší podporu pro své vzdělávání, výchovu a rozvoj. Pro její vytváření jsou zde především učitelé. Učitelé jsou zde pro žáky, nikoliv opačně. Obdobně chápu funkci ředitele, který je ve škole právě proto, aby umožňoval pedagogům jejich hlavní činnost a vytvářel pro ně nejlepší možné podmínky. Dále pak chápu činnost dalších orgánů jako podpůrných orgánů pro jednotlivé školy. Jsem přesvědčen, že dobře působit na žáky může pouze pedagog, který přichází mezi žáky pozitivně naladěm.

Pedagogové i další zaměstnanci školy se musí dále vzdělávat a škola jim pro jejich vzdělávání musí umožnit prostor. Školství se vyvíjí, objevují se nové trendy, nové metody a je nutné se s nimi seznamovat a reflektovat ve výuce. Učitelům musí být také dán dostatečný prostor pro využití jejich silných stránek a seberealizaci. Proto jejich absence ve škole z důvodu smysluplné účasti na školeních a soutěžích se žáky musí být vedením školy podporována.

Pedagogický sbor je živý celek, zaměstnanci v průběhu každého ředitelova období odcházejí do důchodu nebo na jiné pracoviště a důležitým úkolem ředitele je dobře a vhodně doplňovat pedagogický sbor. Stejně je tomu i u provozních zaměstnanců.

Kultura školy, vztahy mezi aktéry vzdělávání

Kultura, klima a atmosféra školy jsou zásadními činiteli kvality vzdělávacího procesu. Všichni aktéři by měli pro svoji dobrou práci dostávat dostatečnou podporu. Není důležitá jen přímá podpora jednotlivců, ale i podpora vztahů mezi nimi.

Na škole musí být funkční tým preventivního a poradenského působení. Negativním jevům mezi žáky předcházejí již učitelé svým vystupováním a chováním. Velmi důležitým činitelem je metodik primární prevence, na kterém leží tíha preventivního působení jak nepřímého (přes učitele nebo subjekty zajišťující programy primární prevence), tak přímého na žáky. Dalšími důležitými aktéry jsou výchovný poradce a speciální pedagog, jejichž funkce je také z části preventivní, k tomu mají své další přínosy.

Pro zkvalitňování práce a předávání dobrých zkušeností jsou velmi vhodným nástrojem vzájemné hospitace pedagogů. V následném rozboru je však nutné hovořit pouze o kladných stránkách.

Dobrým nástrojem ke zkvalitňování práce pedagogů je využití videa, kdy se natočí hodina nebo její část a následně se rozebere. Je tak poskytnuta velmi dobrá zpětná vazba, nevýhodou této metody je počáteční ostych učitelů, proto je třeba jej minimalizovat.

Pro školu jsou důležité celoškolní akce, jako projektové dny, sportovní dny a podobně. Vzhledem k náročnosti se jich organizuje vždy omezené množství. Spíše než posilovat jejich kvantitu je vhodné se zaměřit na kvalitu. Jednodušší jsou společné ročníkové aktivity, kdy stačí domluva 2-3 učitelů a buď si promíchají žáky ze tříd jednoho ročníku, nebo udělají nějakou společnou aktivitu.

Finanční zdroje a vybavení školy

Škola má vícezdrojové financování: státní rozpočet a rozpočet města. Dalším zdrojem financování je hospodářská činnost, nejčastěji ve formě obědů pro veřejnost, kterým lze získat další nezanedbatelné finanční příjmy.

Kromě těchto standardních zdrojů jsou dotační tituly, které je důležité stále sledovat. Obvyklými tituly, ze kterých je možné s různou vysokou šancí na přidělení dotací, jsou např.: Šablony III, Fond Vysočiny (Naše škola, Odpady a ekologická výchova, Informační a komunikační technologie), Fond životního prostředí, IROP a další.

Ve vybavení školy je vždy nezbytná postupná obnova nevyhovujícího zařízení školy. Toto je nutné stále sledovat, včas naplánovat do příslušného rozpočtu.

Spolupráce s dalšími subjekty

Vztah zřizovatele a ředitele školy vnímám jako partnerský, obě strany spojuje společný cíl, kterým je poskytování kvalitního vzdělávání. Proto je i zřizovatel subjekt, který v rámci spolupráce zmiňuji na prvním místě.

Důležitá je spolupráce s dalšími vzdělávacími subjekty v okolí. Jsou jimi především město jakožto zřizovatel, pracovní skupiny MAP, další školy, zejména ZŠ na Vratislavově náměstí, Portimo, Junák, Horácká galerie, Horácké muzeum, DDM, SEV Chaloupky, Akademie věd ČR, místní firmy, ČŠI a další kontrolní instituce, pedagogicko-psychologická poradna a další.

Závěr

Do této koncepce jsem vybral jen některé oblasti z problematiky školy, oblast působnosti ředitele je podstatně širší. Jsem přesvědčen, že škola je v dobrém stavu a kondici a důležité je, aby nově vybraný ředitel navázal na současný stav a veškeré zamýšlené změny prováděl citlivě. Velmi důležité je, aby o prospěšnosti změn přesvědčil zaměstnance školy, protože pouze tak mohou změny dobře fungovat.